ĢENERĀLADVOKĀTA MANUELA KAMPOSA SANČESA-BORDONAS
[*MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 8. decembrī [1]

Lieta C-686/21

VW,
Legea Srl
pret
SW,
CQ,
ET,
VW,
Legea Srl

(*Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 89/104/EEK – 5. pants – Regula (EK) Nr. 40/94 – 9. pants – Preču zīmes īpašnieka izņēmuma tiesības – Izņēmuma tiesību uz kopīpašumā esošu preču zīmi izmantošana – Kopīgas piekrišanas veidošanās, lai atsavinātu tiesības uz preču zīmi – Piemērojamās tiesības – Valsts tiesību akti

1. *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) ir jāizlemj strīds attiecībā uz preču zīmi, kas ir vairāku pie vienas ģimenes piederīgu personu kopīpašumā. Kopīpašnieki noteiktā brīdī vienojās nodot šīs preču zīmes lietošanas tiesības komercsabiedrībai, tomēr vēlāk viens no kopīpašniekiem vēlējas izbeigt šo nodošanu, pret ko iebilda pārējie kopīpašnieki.

2. Iesniedzējtiesai ir šaubas par tiesību normām attiecībā uz preču zīmes lietošanas tiesību nodošanu, ko veic tās īpašnieks, kopīpašuma gadījumā. Lai kliedētu šīs šaubas, iesniedzējtiesa lūdz Tiesu sniegt Direktīvas (ES) 2015/2436 [2] 10. panta un Regulas (ES) 2017/1001 9. panta interpretāciju [3].

[1] Oriģinālvaloda – spāņu.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2015. gada 16. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (pārstrādāta redakcija) (OV 2015, L 336, 1. lpp.).

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi (OV 2017, L 154, 1. lpp.).

3. Konkrētāk *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) vēlas noskaidrot, vai ar Savienības tiesībām [4] tiek regulēta kārtība, kādā veidojas kopīgā piekrišana gan tam, lai piešķirtu trešai personai preču zīmes lietošanas licenci, gan tam, lai šo licenci atsauktu.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Direktīva 89/104

4. Šīs direktīvas 5. pantā ("Tiesības, ko piešķir preču zīme") ir noteikts:

"1. Reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas [izņēmuma] tiesības. Īpašniekam ir tiesības atturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, lietot komercdarbībā [..]

[..]."

5. Minētās direktīvas 8. pantā ("Licencēšana") ir paredzēts:

«1. Preču zīmi var licencēt dažām vai visām precēm vai pakalpojumiem, kam tā ir reģistrēta, un attiecībā uz visu attiecīgo dalībvalsti vai tās daļu. Licence var būt izņēmuma licence vai vienkārša.

[..]."

2. Regula Nr. 40/94

6. Šīs regulas 9. pantā ("Tiesības, ko piešķir Kopienas preču zīme") ir paredzēts:

"1. Kopienas preču zīme piešķir tās īpašniekam uz to ekskluzīvas [izņēmuma] tiesības. [..]

[..]"

7. Saskaņā ar tās 16. pantu ("Kopienas preču zīmes pielīdzināšana valsts preču zīmei"):

"1. Ja vien 17. un 24. pantā nav noteikts citādi, ar Kopienas preču zīmi kā īpašumtiesību objektu rīkojas visā tās kopumā un visā Kopienas teritorijā kā ar valsts preču zīmi, kas reģistrēta dalībvalstī, kurā saskaņā ar Kopienas Preču zīmju reģistru:

a) īpašniekam attiecīgajā brīdī ir administrācijas mītnes vieta vai pastāvīga dzīvesvieta vai

b) ja nepiemēro a) apakšpunktu, īpašniekam attiecīgajā brīdī ir uzņēmums.

[4] Atbilstoši turpinājumā paskaidrotajam es uzskatu, ka šim strīdam *ratione temporis* ir piemērojama Padomes Pirmā direktīva 89/104/EEK (1988. gada 21. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.), un Padomes Regula (EK) Nr. 40/94 (1993. gada 20. decembris) par Kopienas preču zīmi (OV 1994, L 11, 1. lpp.) redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes Regulu (EK) Nr. 422/2004 (2004. gada 19. februāris), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV 2004, L 70, 1. lpp.).

2. Šā panta 1. punktā neminētos gadījumos attiecīgā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kurā ir Biroja administrācijas mītnes vieta.

3. Ja Kopienas Preču zīmju reģistrā kā kopīpašnieki ir minētas divas vai vairāk personas, 1. punktu piemēro attiecībā uz pirmo minēto kopīpašnieku; ja tā nenotiek, to piemēro attiecībā uz nākamajiem kopīpašniekiem tādā kārtībā, kādā tie minēti. Ja 1. punktu neattiecina uz nevienu kopīpašnieku, piemēro 2. punktu."

8. Atbilstoši minētās regulas 19. pantam ("Tiesības *in rem*"):

"1. Kopienas preču zīmi neatkarīgi no saistībām var sniegt kā galvojumu un tā var būt tiesību *in rem* subjekts [objekts].

[..]."

9. Saskaņā ar tās 21. pantu ("Maksātnespējas procedūras"):

"1. Kopienas preču zīmes var iesaistīt tikai tajās maksātnespējas procedūrās, ko uzsāk dalībvalstī, kuras teritorijā ir debitora galvenā darbība [galveno interešu centrs].

[..]

2. Ja Kopienas preču zīmei ir līdzīpašnieki, 1. punktu piemēro līdzīpašnieka daļai.

[..]"

10. Šīs regulas 22. pantā ("Licencēšana") ir noteikts:

"1. Kopienas preču zīmi var licencēt attiecībā uz dažām vai visām precēm vai pakalpojumiem, uz kuriem tā ir reģistrēta, un visā Kopienā vai kādā tās daļā. Licence var būt izņēmuma vai vienkārša.

[..]"

11. Tās 97. pantā ("Piemērojamie tiesību akti") ir paredzēts:

"1. Kopienas preču zīmju tiesas piemēro šīs regulas noteikumus.

2. Attiecībā uz visiem jautājumiem, ko šī regula neaptver, Kopienas preču zīmju tiesa piemēro savas valsts tiesību aktus, tostarp tai saistošos starptautisko privāttiesību aktus.

[..]"

B. Itālijas tiesības

1. Decreto Legislativo 10 febbraio 2005, n. 30 – Codice della proprietà industriale, a norma dell'articolo 15 della legge 12 dicembre 2002, n. 273 [5]

12. Šī dekrēta 6. pantā ("Kopīpašums") ir noteikts:

"1. Ja rūpnieciskā īpašuma tiesības pieder vairākām personām, attiecīgās tiesības, ja vien nepastāv citāda vienošanās, regulē Civilkodeksa noteikumi par kopīpašumu, ciktāl tie ir saderīgi.

[..]"

13. Šī dekrēta 20. panta 1. punktā ir paredzēts, ka reģistrētās preču zīmes īpašniekam ir preču zīmes lietošanas izņēmuma tiesības, un no tā izriet īpašnieka tiesības aizliegt trešām personām lietot preču zīmi savā saimnieciskajā darbībā, ja vien tās nav saņēmušas viņa piekrišanu.

14. Minētā dekrēta 23. pantā ir atļauts, ka īpašnieks var nodot preču zīmi attiecībā uz visām vai dažām precēm vai pakalpojumiem, kam tā ir reģistrēta, un pieļauj arī preču zīmes izņēmuma licenci.

2. Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 262 – Approvazione del testo del Codice civile [6]

15. Civilkodeksa 1108. pantā "Jauninājumi un citas darbības, kas pārsniedz parasto pārvaldību" ir noteikts:

"Ar kopīpašnieku vairākuma, kas atbilst vismaz divām trešdaļām no kopīgās lietas kopējās vērtības, lēmumu var tikt ieviesti jebkādi jauninājumi, kuru mērķis ir uzlabot lietu vai padarīt tās lietošanu ērtāku vai izdevīgāku, ar nosacījumu, ka tie netraucē lietas lietošanu kādam no kopīpašniekiem un nerada pārmērīgi lielus izdevumus.

Tādā pašā veidā var veikt arī citas darbības, kas pārsniedz parasto pārvaldību, ar nosacījumu, ka tās nekaitē neviena kopīpašnieka interesēm.

Kopīpašumā esošā objekta atsavināšanai vai lietu tiesību nodibināšanai uz šo objektu, kā arī nomas līgumu slēgšanai uz vairāk nekā deviņiem gadiem ir nepieciešama visu kopīpašnieku piekrišana [..]."

II. Fakti, tiesvedība pamatlietā un prejudiciālie jautājumi

16. 1990. gadā VW, SW, CQ un ET nodibināja pilnsabiedrību, kas 1992. gada 29. jūlijā iesniedza valsts preču zīmes "Legea" reģistrācijas pieteikumu attiecībā uz sporta precēm. Reģistrācija tika piešķirta 1995. gada 11. maijā ar numuru 650850.

[5] 2005. gada 10. februāra Likumdošanas dekrēts Nr. 30 par Rūpnieciskā īpašuma kodeksu atbilstoši 2002. gada 12. decembra Likuma Nr. 273 15. pantam.

[6] 1942. gada 16. marta Karaļa dekrēts Nr. 262 par Civilkodeksa teksta apstiprināšanu.

17. 1993. gadā preču zīmes "Legea" kopīpašnieki vienbalsīgi piešķīra sabiedrībai *Legea Srl* (turpmāk tekstā – "sabiedrība *Legea*") šīs preču zīmes lietošanas licenci uz nenoteiktu laiku un bez maksas [7].

18. 2006. gada decembrī VW izteica savu nepiekrišanu licences uzturēšanai spēkā [8].

19. 2009. gadā sabiedrība *Legea* uzsāka tiesvedību *Tribunale di Napoli* (Neapoles tiesa, Itālija), lai – citu prasījumu starpā – par spēkā neesošām tiktu atzītas dažas VW reģistrētas preču zīmes, kas ietvēra nosaukumu "Legea". VW savukārt cēla pretprasību šajā pašā tiesvedībā.

20. Šajā tiesvedībā tika aplūkoti šādi jautājumi:

– vai preču zīmes lietošanas tiesību nodošanai 1993. gadā bija nepieciešama visu kopīpašnieku piekrišana, vai arī, tieši pretēji, pietika ar kopīpašnieku vairākuma vienošanos;

– vai šo nodošanu varēja atsaukt tādēļ, ka viens no kopīpašniekiem (VW) atsaucis savu piekrišanu.

21. Tribunale di Napoli (Neapoles tiesa) 2014. gada 11. jūnija spriedumā nosprieda, ka sabiedrība *Legea* veiktā preču zīmes lietošana bija: a) likumīga līdz 2006. gada 31. decembrim, jo tā notika ar visu kopīpašnieku vienbalsīgu piekrišanu; un b) prettiesiska pēc 2006. gada 31. decembra, ņemot vērā VW izteikto nepiekrišanu.

22. Pēc šī sprieduma pārsūdzēšanas *Corte d'appello di Napoli* (Neapoles apelācijas tiesa, Itālija), minētā tiesa šo spriedumu daļēji atcēla ar savu 2016. gada 11. aprīļa spriedumu.

23. Atbilstoši apelācijas tiesas norādītajam sabiedrības *Legea* veiktā preču zīmes lietošana bija atbilstoša tiesību normām arī pēc 2006. gada 31. decembra, jo kopīpašnieki bija likumīgi, ar trīs ceturtdaļu balsu vairākumu, nolēmuši atļaut šai sabiedrībai turpināt lietot preču zīmi pēc šī datuma. Kopīpašuma gadījumā neesot bijis nepieciešams kopīpašnieku vienbalsīgs lēmums, lai trešām personām nodotu preču zīmes lietošanas tiesības uz izņēmuma licences pamata.

24. VW apelācijas instancē taisīto spriedumu pārsūdzēja *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa). Šīs tiesas lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojumā norādītais kopsavilkuma veidā var tikt izklāstīts šādi:

– Civilkodeksa noteikumi attiecībā uz kopīpašumu, kas piemērojami arī preču zīmes kopīpašumam, kā arī attiecībā uz atkāpšanos no līguma ir jāinterpretē, ņemot vērā Eiropas Savienības tiesību aktus par preču zīmēm;

– Savienības tiesībās šajā jomā ir paredzēts, ka preču zīmi var licencēt, un tajās ir atzīta preču zīmes kopīpašuma iespēja. Turpretī Savienības tiesībās nav tiešā veidā regulēts jautājums, vai tiesību uz kopīpašumu īstenošana prasa kopīpašnieku vienbalsīgu vai to vairākuma piekrišanu, lai nodotu preču zīmes lietošanas tiesības uz izņēmuma licences pamata;

[7] No lietas dalībnieku rakstveida apsvērumiem izriet, ka sabiedrību *Legea* 1993. gadā viņi dibināja kā ģimenes uzņēmumu, kurā ietilpa VW, CQ un otrs brālis, kas tobrīd nebija sasniedzis pilngadību, un katram no viņiem piederēja vienāds skaits kapitāldaļu. Kopīpašums uz preču zīmi jau bija nodibināts, arī ģimenes lokā, starp vecākiem (SW un ET) un viņu bērniem (CQ un VW).

[8] Kā apgalvo VW, laikposmā no 1993. līdz 2006. gadam saistībā ar virkni kapitāla palielināšanas darījumu viņam piederošo sabiedrības *Legea* kapitāldaļu īpatsvars esot sarucis līdz 2,5 % no visām kapitāldaļām. No šādas mazākuma akcionāra pozīcijas viedokļa viņa pretenzijas pret sabiedrību esot par to, lai saņemtu atlīdzību par preču zīmes izmantošanu.

– turklāt ir jānoskaidro, vai gadījumā, ja piekrišana šāda veida tiesību nodošanai ir izteikta vienprātīgi, viens no kopīpašniekiem vēlāk var atteikties no šīs piekrišanas un izbeigt nodošanu.

25. Šajos apstākļos *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) uzdod Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīvas 2015/2436 10. pants un Regulas 2017/1001 9. pants], ciktāl tajos ir paredzētas Savienības preču zīmes īpašnieka izņēmuma tiesības un vienlaikus arī iespēja, ka preču zīme *pro quota* pieder vairākām personām, ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai uz izņēmuma licences pamata nodotu trešām personām kopīpašumā esošās preču zīmes lietošanas tiesības bez maksas un uz nenoteiktu laiku, lēmums var tikt pieņemts ar kopīpašnieku balsu vairākumu vai arī, gluži pretēji, šim lēmumam ir jābūt vienprātīgam?

2) Vai šajā otrajā gadījumā attiecībā uz valsts un Savienības preču zīmēm, kas *pro indiviso* atrodas vairāku personu īpašumā, Savienības tiesību principiem atbilst interpretācija, saskaņā ar kuru nepastāv iespēja kādam no preču zīmes, kas ar vienprātīgu lēmumu ir nodota lietošanā trešām personām bez maksas un uz nenoteiktu laiku, kopīpašniekiem vienpusēji atkāpties no šāda lēmuma, vai arī, gluži otrādi, Savienības principiem atbilst pretējā interpretācija, saskaņā ar kuru sākotnējais lēmums nevar būt saistošs kopīpašniekam neierobežotu laiku un kopīpašnieks var no tā atkāpties tādejādi, ka rodas attiecīgās sekas attiecībā uz nodošanas aktu?"

III. Tiesvedība Tiesā

26. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika reģistrēts Tiesā 2021. gada 15. novembrī.

27. Rakstveida apsvērumus iesniedza sabiedrība *Legea*, SW, CQ, ET, VW, Polijas valdība un Eiropas Komisija.

28. Tiesas sēdes rīkošana netika uzskatīta par nepieciešamu.

IV. Vērtējums

A. Ievada apsvērums

29. Šīs tiesvedības priekšmets ir Savienības tiesību interpretācija preču zīmju jomā. Tajā ir jānoskaidro, kā var īstenot izņēmuma tiesības saistībā ar īpašumu uz preču zīmi, ja tā pieder vairākiem kopīpašniekiem (jeb līdzīpašniekiem) [9].

30. Iesniedzējtiesa norāda, ka "dažas no aplūkotajām preču zīmēm ir Eiropas Savienības preču zīmes", tomēr tā neprecizē, vai preču zīme "Legea", uz ko attiecas šī tiesvedība, ir šāda veida preču zīme [10].

[9] Kā norāda Komisija, atsaukdamās uz Regulu 2017/1001, apstāklim, ka tās 19. panta 3. punktā ir lietots termins "kopīpašnieki", savukārt 24. panta 2. punktā ir lietots termins "līdzīpašnieks", nav nozīmes, jo abus var uzskatīt par līdzvērtīgiem (tas pats ir novērojams attiecībā uz Regulu Nr. 40/94 un tās 16. un 21. pantu). Dažās valodu versijās šajos divos pantos ir lietoti atšķirīgi termini (piemēram, franču valodā "cotitulaires" un "copropiétaire", itāļu valodā "contitolari" un "comproprietario", spāņu valodā "cotitulares" un "copropietario" un vācu valodā – "gemeinsame Inhaber" un "Mitinhabers"), savukārt citās valodās tos nenošķir (angļu valodas versijā "joint proprietor(s)").

[10] *EUIPO* tīmekļvietnē ir redzams, ka grafiska preču zīme Nr. 000788646 "Legea" ir tikusi reģistrēta 2001. gada 14. novembrī.

31. No lietas dalībnieku apsvērumiem var secināt, ka strīds attiecās uz dažādām apzīmējuma "Legea" [11] reģistrācijām (valsts, Savienības un starptautiskām reģistrācijām), tomēr atkārtošu, ka no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nav viennozīmīgi saprotams, vai *EUIPO* reģistrētā preču zīme ir šīs prejudiciālā nolēmuma tiesvedības priekšmets [12].

32. Šādos apstākļos, lai aptvertu visus iespējamos gadījumus, ir lietderīgi veikt analīzi gan par Savienības preču zīmju regulējumu, gan valsts preču zīmju regulējumu.

33. Iesniedzējtiesa ir uzdevusi prejudiciālos jautājumus saistībā ar Regulas 2017/1001 un Direktīvas 2015/2436 interpretāciju. Tomēr, kā jau minēts, manuprāt, šo tiesību aktu normas nav piemērojamas strīdus faktiem, kas norisinājās 1993. gadā un 2006. gada decembrī.

34. Proti:

– preču zīmes lietošanas licence tika piešķirta 1993. gadā. Tātad lieta attiecas uz valsts preču zīmi, kuru regulē valsts tiesiskais regulējums, kas tika saskaņots ar Direktīvu 89/104. Šai preču zīmei *ratione temporis* ir piemērojama nevis Direktīva 2015/2436, bet gan Direktīva 89/104;

– piekrišanu licences piešķiršanai VW atsauca 2006. gadā, proti, pirms Regulas 2017/1001 spēkā stāšanās. Ja šai atsaukšanai būtu piemērojamas tiesību normas, kas regulē Kopienas preču zīmes (pēc tam Savienības preču zīmes), šīs normas ir ietvertas Regulā Nr. 40/94, nevis Regulā 2017/1001 [13].

35. Katrā ziņā, tā kā abu leģislatīvo bloku (Direktīva 89/104 un Regula Nr. 40/94, no vienas puses, un Direktīva 2015/2436 un Regula 2017/1001, no otras puses) saturs šajā jomā ir līdzīgs, argumentus attiecībā uz vienu bloku var attiecināt arī uz otru bloku. Lai pierādītu šo paralēlismu, es norādīšu uz pastāvošajām atbilsmēm.

B. Prejudiciālo jautājumu pieņemamība

36. SW, CQ un ET apgalvo, ka pirmais prejudiciālais jautājums nav nepieciešams, lai atrisinātu strīdu pamatlietas [14]. Viņi argumentē – tā kā pastāvēja kopīpašnieku vienprātība par licences piešķiršanu, [15] nav nozīmes tam, vai šī lēmuma pieņemšanai pietiktu ar balsu vairākumu.

37. Ir iespējams, ka SW, CQ un ET savā pieejā ir taisnība, tomēr nevar izslēgt, ka iesniedzējtiesas uzdotajam jautājumam būtu nozīme, ja šī tiesa vēlētos paredzēt noteiktas juridiskās sekas faktam, ka savulaik pieņemtais kopīpašnieku vienprātīgais lēmums būtu varējis tikt pieņemts ar balsu vairākumu.

[11] Sabiedrības *Legea* rakstveida apsvērumi, 8. punkts.

[12] Pirmās instances tiesas un apelācijas tiesas spriedumi liek domāt, ka tiesvedība attiecas uz šo preču zīmi, kura sākotnēji tika reģistrēta kā valsts preču zīme, bet no 2001. gada 14. novembra tā esot kļuvusi par Savienības preču zīmi. Tomēr tas nav pilnīgi skaidrs. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav sniegts daudz paskaidrojumu: IV sadaļā ir norāde uz preču zīmes "Legea" – kā Kopienas preču zīmes – lietošanas tiesību nodošanu 1993. gadā. Tomēr tas nav iespējams, jo pirms Regulas Nr. 40/94 spēkā stāšanās Kopienas preču zīme kā tāda nemaz nepastāvēja.

[13] Turpmāk, lai arī tiesību normās ir minēta Kopienas preču zīme, es lietošu terminu "Savienības preču zīme".

[14] Viņa rakstveida apsvērumu 74. un 75. punkts.

[15] Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu IV sadaļā fakts, ka preču zīmes "Legea" lietošanas licence tika vienprātīgi piešķirta sabiedrībai *Legea* 1993. gadā, ir kvalificēts kā tāds, par kuru nepastāv strīds. Otrais prejudiciālais jautājums izriet no šī paša pieņēmuma: tajā ir norādīts uz "preču zīmi, kas ar vienprātīgu lēmumu ir nodota lietošanā trešām personām".

38. No šādas perspektīvas raugoties, apstāklis, ka preču zīme, kas pieder *pro indiviso* vairākiem īpašniekiem, varēja tikt atsavināta trešām personām ar kopīpašnieku vairākuma lēmumu un tam ne obligāti bija jānotiek vienprātīgi, varētu attiecīgā gadījumā radīt vēlākas sekas attiecībā uz preču zīmes lietošanas licenci (konkrēti attiecībā uz tās atsaukšanu) [16].

39. Sabiedrība *Legea*, izvirzot iebildi par nepieņemamību, norāda uz apstākli, ka nav Savienības tiesiskā regulējuma par nosacījumiem, ar kādiem ir jāveidojas preču zīmes kopīpašnieku gribai, – gan attiecībā uz lietošanas licences piešķiršanu trešai personai, gan tās atsaukšanu.

40. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu var noprast, ka *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) ieskatā nav acīmredzams, ka ar Savienības tiesisko regulējumu var panākt atrisinājumu šajā lietā. Tas ir tieši šaubu dēļ par šo lietas aspektu, kādēļ iesniedzējtiesa ir uzdevusi jautājumus.

41. Šādos apstākļos prejudiciālajiem jautājumiem ir piemērojams ne tikai nozīmīguma pieņēmums, [17] bet – vēl jo vairāk – tie ir piemēroti, lai Tiesa veiktu konkrētu Savienības tiesību normu interpretāciju, lai noskaidrotu, vai tās ir piemērojamas pamatlietā.

C. Pirmais prejudiciālais jautājums

42. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Savienības tiesību normas šajā jomā pieļauj, ka tad, ja preču zīme pieder vairākiem kopīpašniekiem, par tās nodošanu lietošanā – bez maksas un uz nenoteiktu laiku – var nolemt ar balsu vairākumu, vai arī, tieši otrādi, tam ir nepieciešama vienprātība.

43. Šī jautājuma dziļākā būtība atduras pret jautājumiem, kas nodarbina juristu prātus jau kopš romiešu tiesībām. Mantas kopīpašums, tā vienotais vai solidārais raksturs; vairākums, kādu prasa lēmuma pieņemšana atkarībā no tā, cik liela ir šo lēmumu nozīme attiecībā uz kopīgo mantu, vai atkarībā no šī lēmuma darbības termiņa; vai kāds vairākums nepieciešams, lai apstiprinātu pārvaldības aktus un kopīgās mantas atsavināšanu, ir daudzi citi jautājumi, uz kuriem ne vienmēr ir tikušas sniegtas vienas un tās pašas atbildes [18].

44. Savienības tiesības preču zīmju jomā ir saglabājušas zīmīgu (un piesardzīgu) klusēšanu par režīmu, kas būtu piemērojams kopīpašumā esošajām preču zīmēm, tātad šo režīmu nosaka atbilstošās valsts tiesību normas. Šo tēzi centīšos izskaidrot turpmākajā argumentācijā gan attiecībā uz Savienības, gan valsts preču zīmēm, attiecībā uz kurām veikta saskaņošana. Iesākumā analizēšu iespēju kā tādu, vai Savienības un valsts preču zīmes var atrasties vairāku personu īpašumā *pro indiviso*.

[16] Šajā konkrētajā gadījumā vienošanos par nodošanu lietošanā pieņēma visi kopīpašnieki, tomēr vēlāk izteikta nepiekrišana principā varētu radīt sekas tādā gadījumā, ja licenci varētu piešķirt ar balsu vairākumu.

[17] Spriedumi, 2021. gada 6. oktobris, *Consorzio Italian Management* un *Catania Multiservizi* (C-561/19, EU:C:2021:799), 34. un 35. punkts; un 2022. gada 6. oktobris, *Contship Italia* (C-433/21 un C-434/21, EU:C:2022:760), 24. punkts.

[18] Gadsimtu gaitā kopīpašuma pār lietām regulējums ir piedzīvojis ievērojamus pārveidojumus, attīstoties juridiskajām personām (vai analogām sabiedrību formām, taču bez juridiskās personības) kā mantas kopumiem, kam dota rīcībspēja. Tādu lēmumu pieņemšanai kā šajā lietā aplūkotais, tie ir statūtu noteikumi vai ārēji normatīvi akti, kas parasti nosaka to, kāds ir prasītais balsu vairākuma režīms.

1. Savienības preču zīmju kopīpašums

45. Savienības preču zīmes ir viens no rūpnieciskā īpašuma veidiem. Saskaņā ar Regulas Nr. 40/94 5. pantu "[Savienības] preču zīmju īpašnieki var būt [..] fiziskas vai juridiskas personas, tostarp atbilstoši publisko tiesību aktiem izveidotas iestādes" [19].

46. Regulā Nr. 40/94 ir paredzēts, ka Savienības preču zīme var būt vairāku kopīpašnieku īpašumā. Šī iespēja ir konkretizēta tiešā veidā vairākās tās normās:

– 16. pantā [20] Savienības preču zīme ir atzīta par īpašumtiesību objektu un tā 3. punktā ir aplūkots gadījums, kurā "Kopienas Preču zīmju reģistrā *kā kopīpašnieki ir minētas divas vai vairāk personas*" (mans izcēlums);

– 21. panta 2. punktā [21] attiecībā uz maksātnespējas procesu ir aplūkots gadījums, "ja [Savienības] preču zīmei ir līdzīpašnieki [kopīpašnieki]". Šādā gadījumā kritēriju, lai noteiktu maksātnespējas procesu, ko varēs piemērot šādai preču zīmei [22], "piemēro līdzīpašnieka daļai".

2. Valsts preču zīmju kopīpašums

47. Atšķirībā no Savienības preču zīmēm Direktīvā 89/104 nav tiešu norāžu par preču zīmes kopīpašumu. Tomēr tas nenozīmē, ka tas būtu izslēgts.

48. Valsts likumdevējam ir rīcības brīvība noteikt parametrus īpašuma tiesībām uz preču zīmi. Direktīvā 89/104 nav paredzēti nosacījumi šādai rīcībai, līdz ar to nav ne aizliegts, ne arī prasīts, lai valsts tiesību normās tiktu atzīts, ka valsts preču zīme var būt kopīpašuma objekts.

3. Kopīpašnieku vienprātīga vienošanās vai balsu vairākums, lai trešām personām nodotu preču zīmes lietošanas tiesības?

49. Pieņemot iespēju, ka kopīpašniekiem ir *pro indiviso* īpašuma tiesības uz preču zīmi, rodas šaubas par to, kā tiem ir jāveido kopīgā griba, lai trešām personām nodotu preču zīmes lietošanas tiesības, piešķirot licenci (vai attiecīgā gadījumā, lai atsauktu šo licenci).

50. Es vēlreiz atsevišķi aplūkošu Savienības un valsts preču zīmju regulējumu.

a) Savienības preču zīme

51. Saskaņā ar Regulas Nr. 40/94 22. panta 1. punktu [23] "[Savienības] preču zīmi var licencēt attiecībā uz dažām vai visām precēm vai pakalpojumiem, uz kuriem tā ir reģistrēta, un visā [Savienībā] vai kādā tās daļā. [Šāda] licence var būt izņēmuma vai vienkārša" [24].

[19] Atbilst Regulas 2017/1001 5. pantam.

[20] Atbilst Regulas 2017/1001 19. pantam.

[21] Atbilst Regulas 2017/1001 24. pantam.

[22] Kas atbilst tām procedūrām, "ko uzsāk dalībvalstī, kuras teritorijā ir debitora galvenā darbība [galveno interešu centrs]."

[23] Atbilst Regulas 2017/1001 25. panta 1. punktam.

[24] Savukārt no Regulas 2017/1001 26. panta 3. punkta e) apakšpunkta ir secināms, ka licenci var piešķirt uz noteiktu vai nenoteiktu laiku. Attiecībā uz šo aspektu Regulā Nr. 40/94 nekas nebija teikts.

52. Atbilstoši tās 97. panta 2. punktam [25] "attiecībā uz visiem jautājumiem, ko [Regula Nr. 40/94] neaptver, [Savienības] preču zīmju tiesa piemēro savas valsts tiesību aktus, tostarp tai saistošos starptautisko privāttiesību aktus".

53. Regulā Nr. 40/94 nav precizēti nosacījumi nedz licences līgumu noslēgšanai, nedz arī to izbeigšanai. No šī roba ir secināms, ka tās ir valsts tiesības, ar ko regulē šos nosacījumus gan tad, ja Savienības preču zīmei ir viens vienīgs īpašnieks, gan arī tad, ja tā ir vairāku personu kopīpašumā [26].

54. Proti, kā uz to norāda Komisija, [27] visus aspektus, kas nav tiešā veidā regulēti Savienības līmenī saistība ar režīmu, kurš piemērojams Savienības preču zīmei kā "īpašumtiesību objektam", regulē atbilstošās valsts tiesības.

b) Valsts preču zīme

55. Ja iepriekš izklāstītais ir attiecināms uz tiesību normu, kas nosaka Savienības preču zīmes statusu, tas vēl jo vairāk ir attiecināms uz normām ar zemāku regulējošo intensitāti, tādām kā Direktīvā 89/104 ietvertās normas par valsts preču zīmju saskaņošanu.

56. Papildus noteikumiem par izņēmuma tiesību piešķiršanu īpašniekam (5. pants) un licenču piešķiršanas iespēju (8. pants) Direktīva 89/104 neparedz regulējumu aspektiem, kas ir saistīti ar kopīpašumu pār preču zīmi, ne arī attiecībā uz lēmumu piešķirt šādas licences [28].

57. Šādos apstākļos, lai noskaidrotu, kā ir jāveidojas kopīgajai gribai, lai kopīpašumā esošo preču zīmi nodotu lietošanā, ir jāsāk ar valsts tiesiskajā regulējumā paredzēto. Šis valsts tiesiskais regulējums savukārt var norādīt uz kopīpašnieku līgumiem. Pakārtoti ir jāpiemēro katras dalībvalsts vispārējās civiltiesību normas [29].

c) Savienības tiesību efektivitāte

58. Lojālas sadarbības, Savienības tiesību pārākuma un efektivitātes principi prasa, lai valsts tiesību normas, tostarp regulējums par preču zīmju kopīpašumu, nodrošinātu Savienības tiesību pilnīgu iedarbīgumu [30].

59. Šajā lietā neviens no elementiem, kas sniegti lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu vai Tiesā iesniegtajos apsvērumos, neliek domāt, ka Itālijas regulējums par preču zīmju kopīpašumu padarītu neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtinātu ar Savienības tiesību normām piešķirto tiesību īstenošanu.

[25] Atbilst Regulas 2017/1001 129. panta 2. punktam.

[26] Iesniedzējtiesa patiesībā piekrīt šim pašam viedoklim. Tās lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu (VI sadaļa) tā norāda, ka "Regulā [2017/1001] nav norāžu par kopīpašumā esošo tiesību izmantošanas kārtību".

[27] Komisijas rakstveida apsvērumi, 27. punkts.

[28] Direktīvas 89/104 5. un 8. pants atbilst attiecīgi Direktīvas 2015/2436 10. un 25. pantam.

[29] Atbilstoši Itālijas tiesiskajam regulējumam (Rūpnieciskā īpašuma kodeksa 6. panta 1. punkts), preču zīmes kopīpašnieku tiesības, ja nav noteikts pretēji, tiek regulētas ar Civilkodeksa normām par kopīpašumu, ciktāl tās ir saderīgas.

[30] Spriedums, 2017. gada 19. oktobris, *Raimund* (C-425/16, EU:C:2017:776), 40. un 41. punkts.

D. Otrais prejudiciālais jautājums

60. *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) vēlas noskaidrot, vai Savienības tiesības:

– liedz iespēju "kādam no preču zīmes, kas ar vienprātīgu lēmumu ir nodota lietošanā trešām personām bez maksas un uz nenoteiktu laiku, kopīpašniekiem vienpusēji atkāpties no šāda lēmuma";

– vai, gluži pretēji, ar Savienības tiesības ir saderīgi, ka "sākotnējais lēmums nevar būt saistošs kopīpašniekam neierobežotu laiku un kopīpašnieks var no tā atkāpties tādejādi, ka rodas attiecīgās sekas attiecībā uz nodošanas aktu".

61. Šādi formulētajā jautājumā nav identificēta piemērojamā Savienības tiesību norma, un tajā ir vienīgi atsauce uz "Savienības tiesību principiem" (tos neprecizējot). Tā kā gadījumā, ja šādi principi pastāv, tie ir ietverti Regulas Nr. 40/94 un Direktīvas 89/104 normās (vai attiecīgi Regulas 2017/1001 un Direktīvas 2015/2436 normās), atbildei uz šo jautājumu ir jābalstās uz šīm tiesību normām.

62. Saistībā ar Direktīvu 89/104 Tiesa ir atzinusi iespēju, ka preču zīmes īpašnieks, kas ir piešķīris licenci preču zīmes lietošanai, atsauc šo piekrišanu [31]. Šāda atziņa ir bez grūtībām attiecināma uz preču zīmes kopīpašumu (proti, *pro indiviso* īpašnieku kopumu).

63. Tomēr tāpat kā attiecībā uz nosacījumiem, ar kādiem preču zīmes lietošanas tiesības var tikt nodotas trešai personai, Savienības tiesības klusē par kārtību, kādā ir jāpieņem lēmums atsaukt vai atcelt lietošanas licenci kopīpašumā esošo preču zīmju gadījumā. Šis lēmums ir juridisks akts, attiecībā uz kuru, kā es uzsveru, Savienības tiesībās nav paredzēti nosacījumi, ar kādiem īpašnieku kopums var to pieņemt.

64. Tādējādi speciālie jautājumi par lēmumiem atsaukt vai atcelt kopīpašumā esošas preču zīmes lietošanas licenci ir jānoregulē valsts tiesībās. Šai atsaukšanai vai atcelšanai *mutatis mutandis* ir piemērojama iepriekš izklāstītā argumentācija par kopīgās gribas piešķirt licenci veidošanos, neatkarīgi no tā, vai runa ir par valsts vai Savienības preču zīmi.

V. Secinājumi

65. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, iesaku Tiesai atbildēt *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) šādi:

Padomes Pirmās direktīvas 89/104/EEK (1988. gada 21. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 5. pants un Padomes Regulas (EK) Nr. 40/94 (1993. gada 20. decembris) par Kopienas preču zīmi 9. panta 1. punkts, kā arī attiecīgā gadījumā atbilstošās tiesību normas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2015/2436 (2015. gada

[31] Spriedums, 2013. gada 19. septembris, *Martin Y Paz Diffusion* (C-661/11, EU:C:2013:577), 62. punkts un rezolutīvā daļa. Šis spriedums tomēr ļauj valsts tiesām "piespriest preču zīmes īpašniekam sodu vai noteikt pienākumu atlīdzināt nodarīto kaitējumu, ja tā konstatē, ka šis īpašnieks prettiesiski ir izbeidzis piekrišanu, ar ko tas bija ļāvis trešajai personai izmantot tā preču zīmēm identiskus apzīmējumus" (61. punkts).

16. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/1001 (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi

ir jāinterpretē tādējādi, ka

kopīpašumā esošas preču zīmes gadījumā kopīpašnieku kopīgās gribas veidošanās, lai trešai personu piešķirtu preču zīmes lietošanas licenci – neatkarīgi no tā, vai runa ir par valsts vai Eiropas Savienības preču zīmi, – vai arī lai izbeigtu šādu licenci, tiek regulēta ar piemērojamajām dalībvalsts tiesību normām.